

8 Μαρτίου, 1989

[ΠΙΚΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΑΓΓΕΛΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΑΚΡΙΔΗΣ,

Αιτητής,

v.

ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΟΛΗΣ ΧΡΥΣΟΧΟΥΣ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 530/87).

Καλή πίστη της διοικήσεως — Η καλή πίστη της διοικήσεως στις συναλλαγές της με τον διοικούμενο είναι κεφαλαίωδους σημασίας για την εδραίωση κλίματος εμπιστοσύνης στο έργο της διοικήσεως — Η αρχή αυτή ομοιάζει με το δόγμα *equitable estoppel*, αλλά δεν είναι ταυτόσημη με αυτό — Σημαίνει ότι η διοίκηση εφαρμόζει κατά τρόπο ομοιόμορφο και κατά τρόπο ισομερή την πρακτική, που έχει υιοθετήσει για την άσκηση διοικητικών λειτουργιών, υπό τον όρο ότι η υιοθέτηση της πρακτικής αυτής είναι επιτρεπτή από το εφαρμοστέο νομικό καθεστώς.

5

10

Στην υπόθεση αυτή ο αιτών βάσισε την υπόθεσή του σε εισήγηση ότι η διοίκηση παρεβίασε την αρχή της καλής πίστεως. Το Ανώτατο Δικαστήριο άκουσε μαρτυρία σχετικά με το πραγματικό υπόβαθρο της εν λόγω εισηγήσεως. Το Ανώτατο Δικαστήριο επίστευσε την μαρτυρία, που δόθηκε εκ μέρους του καθ' ου η αίτηση 1. Ως εκ τούτου η αίτηση ακυρώσεως απορρίφθηκε.

15

Η αίτηση ακυρώσεως απορρίπτεται χωρίς διαταγή για έξοδα.

20

Αναφερόμενη υπόθεση:

Droushiotis v. Cyprus Broadcasting Corporation (1984) 3 C.L.R. 546.

Προσφυγή.

5 Προσφυγή εναντίον της απόφασης του Δήμου Πόλης Χρυσοχούς να επιβάλει όρους για την παροχή υδατοπρομήθειας στον αιτητή.

Γ. Κακογιάννης και Μ. Μαλαχτού (κα.), για τον Αιτητή.

10 Κ. Χρυσστομίδης και Α. Ταλιαδώρος, για τους Καθ' ων η αίτηση αρ. 1.

15 ΠΙΚΗΣ, Δ: Ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Τα θέματα που πρέπει να αποφασιστούν στην προσφυγή αυτή είναι βασικά τα εξής δύο:-

20 (α) Η ευχέρεια του Δήμου Πόλης Χρυσοχούς να επιβάλει την πληρωμή των δικαιωμάτων και τους όρους που καθορίζονται στην απόφαση του Δήμου που κοινοποιήθηκε στις 6/4/87 για την υδατοπρομήθεια της κατοικίας του αιτητή, και

25 (β) Η ύπαρξη οποιουδήποτε κωλύματος που να εμπόδιζε το Δήμο να πάρει την επίδικη απόφαση.

30 Ο αιτητής ισχυρίζεται ότι το θέμα της υδροδότησης του κτήματός του είχε ρυθμιστεί κατά τρόπο ευνοϊκό για αυτό σε προγενέστερη απόφαση του Δήμου ή ότι εν πάση περιπτώσει αυτή η εντύπωση δόθηκε από το Γραμματέα του Δήμου στην αδελφή του, που τον αντιπροσώπευε. Σύντομη αναφορά στα γεγονότα της υποθέσεως θα βοηθήσει στην οριοθέτηση του πλαισίου μέσα στο οποίο πρέπει να απαντηθούν τα ερωτήματα αυτά.

35 Ο αιτητής είναι ιδιοκτήτης γης στην περιοχή της Πόλης Χρυσοχούς η οποία όμως βρίσκεται έξω από τα όρια υδατοπρομήθειας του Δήμου. Σε αντίθεση με προτεινόμενες οικοδομές εντός των ορίων υδατοπρομηθείας η ύδρευση κατοικιών εκτός των ορίων αυτών δε ρυθμίζεται από την

40 άδεια οικοδομής. (Βλ. Άρθρο 9(3)(α)(ii), ΚΕΦ. 96, όπως τροποποιήθηκε από το Νόμο 13/74), αλλά τελεί υπό την αίρεση της εγκρίσεως του Υπουργού Εσωτερικών. Ο ισχυρισμός του αιτητή περί του αντιθέτου δεν ευσταθεί.

Βάσει του Κ. 1151(1) των σχετικών κανονισμών (ΚΔΠ 104/85) παρέχεται διακριτική ευχέρεια στο Δήμο με την έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών "... να χορηγεί δικαίωμα προμήθειας οικιακού ύδατος εκ της υδατοπρομηθείας του Συμβουλίου διά να χρησιμοποιηθεί εκτός της περιοχής υδατοπρομηθείας διά σκοπούς αξιοποίησεως γης ή διαχωρισμού γης εις οικοπέδα ή διά να μεταφερθεί εις αναγερθησόμενην οικοδομήν". Η επίδικη απόφαση λήφθηκε από το Δήμο βάσει της εξουσίας που παρέχει ο προαναφερθείς κανονισμός και εγκρίθηκε, μετά τη λήψη των απόψεων του Επάρχου Πάφου και του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων, από τον Υπουργό Εσωτερικών.

Για την παροχή υδατοπρομήθειας τέθηκαν οι πιο κάτω όροι:-

(1) Καταβολή ποσού £500.- δικαιωμάτων του Δήμου,

(2) Η τοποθέτηση αγωγού 4 ιντζών, μήκους 400 περίπου μέτρων για τη σύνδεση του κτήματος με τον κεντρικό αγωγό.

Η επιβολή των όρων αυτών ενέπιπτε στα πλαίσια της διακριτικής ευχέρειας του Δήμου, τόσο ο τρόπος συνδέσεως με τον κεντρικό αγωγό, όσο και ο καθορισμός των δικαιωμάτων. Επομένως εκτός αν οι καθ' ων η αίτηση εδρασιεύοντο από προηγούμενη απόφασή τους ή εκωλύοντο από τη συμπεριφορά τους και τις παραστάσεις που έκαναν στους αντιπροσώπους του αιτητή να λάβουν την επίδικη απόφαση το Δικαστήριο δεν μπορεί παρά να την επικυρώσει. Η καλή πίστη της Διοικήσεως στις συναλλαγές της με τον διοικούμενο είναι κεφαλαιώδους σημασίας για την εδραίωση κλίματος εμπιστοσύνης στο έργο της Διοικήσεως.

Η σημασία της αρχής αυτής επεξηγείται σε όλα τα συγγράμματα του διοικητικού δικαίου. Τη σημασία της αρχής αυτής και μερικές από τις επιπτώσεις που προκύπτουν από την εφαρμογή της είχα την ευκαιρία να επισημάνω στην υπόθεση *Δρουσιώτης ν. Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου* (1984) 3 Α.Α.Δ. 546, 552. Η αρχή αυτή ομοιάζει

5 αλλά δεν είναι ταυτόσημη στην έκταση και εφαρμογή της με τις αρχές της επιείκειας που διέπουν στο αγγλικό δίκαιο την περιστολή επονεϊδιστης συμπεριφοράς γνωστής ως το δόγμα Equitable Estoppel. Στο διοικητικό δίκαιο η αρχή της καλής πίστης μπορεί να συνοψιστεί ως εξής:-

10 Η διοίκηση δεσμεύεται να εφαρμόζει κατά τρόπο ομοιόμορφο και ισομερή την πρακτική την οποία έχει υιοθετήσει για την άσκηση διοικητικών λειτουργιών υπό τον όρο ότι η υιοθέτηση της πρακτικής αυτής είναι επιτρεπτή από το νομικό καθεστώς που διέπει την άσκηση των εξουσιών της. Στην παρούσα υπόθεση ο αιτητής επικαλείται και μια άλλη πτυχή της αρχής της καλής πίστης που αποκλείει την ανάκληση διοικητικών πράξεων επί των οποίων
15 στηρίχθηκε και ενήργησε ο διοικούμενος. (Δακτόγλου, Γενικό Διοικητικό Δίκαιο, 2η Έκδοση, παρα. 701, 702)

20 Η αδελφή του αιτητή η οποία τον εκπροσωπεί στην Κύπρο κατάθεσε ότι τον Απρίλιο του 1986 ο κ. Παπαδόπουλος, Γραμματέας του Δήμου Πόλης Χρυσοχούς, την πληροφόρησε ή την άφησε με την εντύπωση ότι ο Δήμος συμφωνούσε στην παροχή ύδατος στην κατοικία του αδελφού της, που βρισκόταν υπό ανέγερση, μέσω σύνδεσης του κτήματος με τον αγωγό παροχής ύδατος στο γειτονικό
25 κτήμα του κ. Υψαρίδη. Στα πλαίσια αυτής της διευθετήσεως έγινε η εγκατάσταση σύνδεσης υπό την επίβλεψη υδραυλικού εξουσιοδοτημένου από το Δήμο έναντι δικαιωμάτων και δαπάνης £52.- Με την ίδια εντύπωση έμεινε και ο κ. Ηροδότου, υπάλληλος της εργοληπτικής εταιρείας
30 η οποία είχε αναλάβει την ανέγερση της κατοικίας και ο οποίος μερίμνησε σε συνεννόηση με τον υδραυλικό του Δήμου για την εγκατάσταση αγωγού συνδέσεως των υποστατικών με τον αγωγό υδατοπρομήθειας της γειτονικής κατοικίας.

35 Στην μαρτυρία του ο κ. Παπαδόπουλος παραδέχτηκε ότι είχε επικοινωνία με την αδελφή του αιτητή για την ύδρευση της κατοικίας αλλά αρνήθηκε ότι γνωστοποίησε στην κα. Μακρίδου άμεσα ή έμμεσα ότι το θέμα είχε αποτελέσει αντικείμενο απόφασης του Δήμου. Ότι συμφώνησε ήταν η προσωρινή διευθέτηση για σύνδεση του κτήματος με τον αγωγό παροχής ύδατος στη γειτονική κατοικία του κ. Υψαρίδη για άμβλυση του προβλήματος παροχής
40

ύδατος για τη διεκπεραίωση των οικοδομικών εργασιών. Το κτήμα δεν είχε άλλη πηγή υδατοπρομήθειας και ήταν επομένως αναγκαία η μεταφορά νερού με βυτιοφόρα για την εκτέλεση των οικοδομικών εργασιών.

5

Είναι αξιοσημείωτο ότι τον Ιούνιο ή Ιούλιο του 1986 ο Δήμος προέβη σε αποσύνδεση του αγωγού, γεγονός που ενισχύει την άποψη ότι η διευθέτηση ήταν προσωρινή. Είναι επίσης γεγονός ότι η υδατοπρομήθεια της κατοικίας του αιτητή δεν αποσχόλησε και δεν αποτέλεσε αντικείμενο απόφασης του Δήμου εκτός από την περίπτωση που λήφθηκε η απόφαση που αποτελεί το θέμα της παρούσας προσφυγής. Εάν πράγματι υπήρχε προγενέστερη απόφαση μπορεί βάσιμα να υποτεθεί ότι είχε ανακληθεί και γνωστοποιηθεί έμπρακτα στους αντιπροσώπους του αιτητή με την αποσύνδεση που έγινε το καλοκαίρι του 1986.

10

15

Αφού άκουσα τους τρεις μάρτυρες που κατάθεσαν, είμαι ικανοποιημένος ότι ο κ. Παπαδόπουλος συγκατατέθηκε μόνο στην προσωρινή σύνδεση της κατοικίας με τον υδραγωγό του γειτονικού κτήματος για να διευκολύνει τις οικοδομικές εργασίες στο κτήμα του αιτητή. Επρόκειτο για παραχώρηση η οποία, όπως έχει επεξηγήσει ο κ. Παπαδόπουλος στην ένορκη δήλωσή του, δε θα μπορούσε να αποτελέσει εν πάση περιπτώσει βάση για την μακροχρόνια ύδρευση της κατοικίας, ούτε θα μπορούσε ο Δήμος να συγκατατεθεί στην ύδρευση του κτήματος χωρίς τη συγκατάθεση του Υπουργού Εσωτερικών.

20

25

Καταλήγω ότι η προσφυγή είναι ανεδαφική. Η απόφαση του Δήμου βεβαιώνεται στο σύνολό της βάσει του άρθρου 146.4(α) του Συντάγματος.

30

Η προσφυγή απορρίπτεται.